

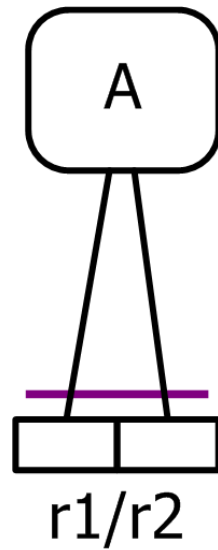
INF1300

Introduksjon til databaser

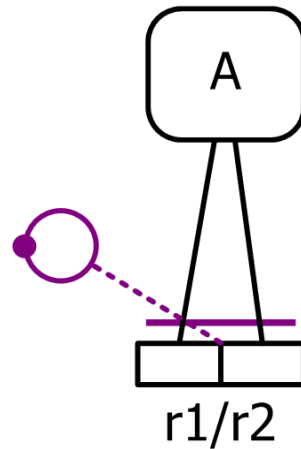
Dagens tema:

- Ringskranker
- Klisjéer (mønstre)
- Tommelfingerregler

Ringskranker

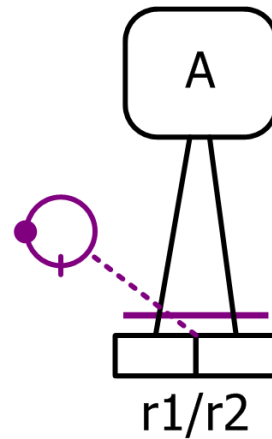
Refleksiv skranke

$$x \in \text{pop}(r1) \cup \text{pop}(r2) \Rightarrow (x,x) \in \text{pop}(r1,r2)$$

r1	r2
a	b
a	a
b	b

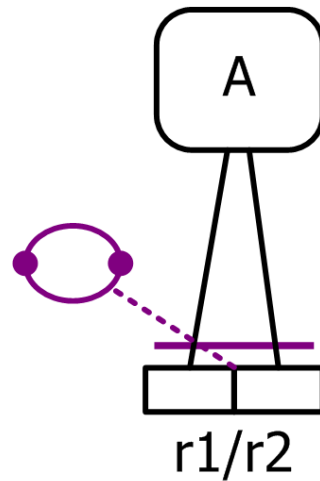
Irrefleksiv skranke

$$(x,x) \notin \text{pop}(r1,r2)$$

r1	r2
a	b
a	a
b	b

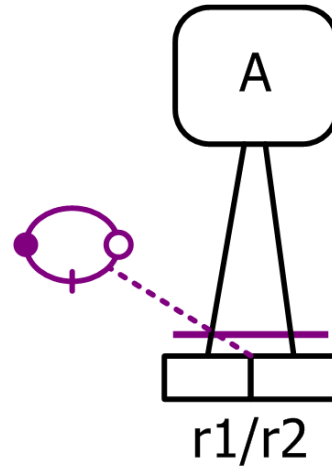
Symmetriskranke

$$(x,y) \in \text{pop}(r1,r2) \Rightarrow (y,x) \in \text{pop}(r1,r2)$$

r1	r2
a	b
b	a

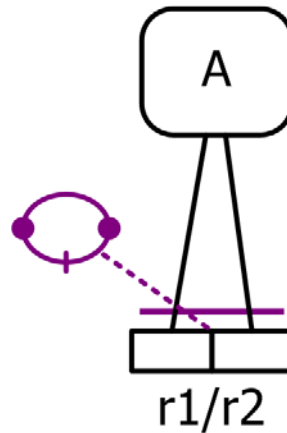
Antisymmetriskranke

$$(x,y) \in \text{pop}(r1,r2) \wedge x \neq y \Rightarrow (y,x) \notin \text{pop}(r1,r2)$$

r1	r2
a	b
a	a
b	a

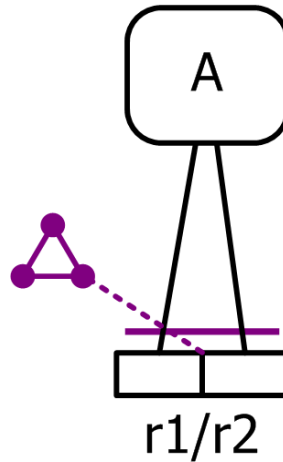
Asymmetriskranke

= antisymmetri + irrefleksivitet

r1	r2
a	b
b	a
a	a
b	b

Transitiv skranke

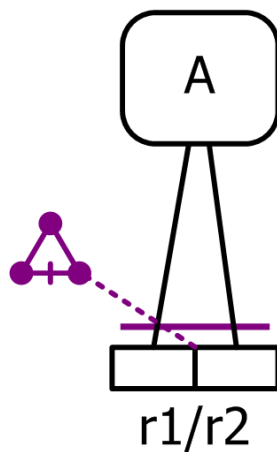

$$(x,y) \in \text{pop}(r1,r2) \wedge (y,z) \in \text{pop}(r1,r2) \Rightarrow (x,z) \in \text{pop}(r1,r2)$$

r1	r2
a	b
b	c
a	c

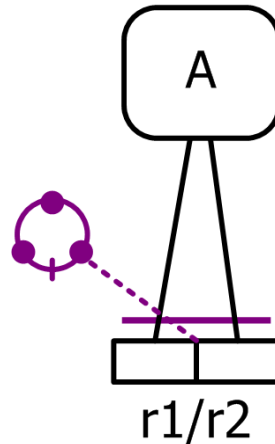
Intransitiv skranke

$(x,y) \in \text{pop}(r1,r2) \wedge (y,z) \in \text{pop}(r1,r2) \Rightarrow$
 $(x,z) \notin \text{pop}(r1,r2)$

r1	r2
a	b
b	c
a	c

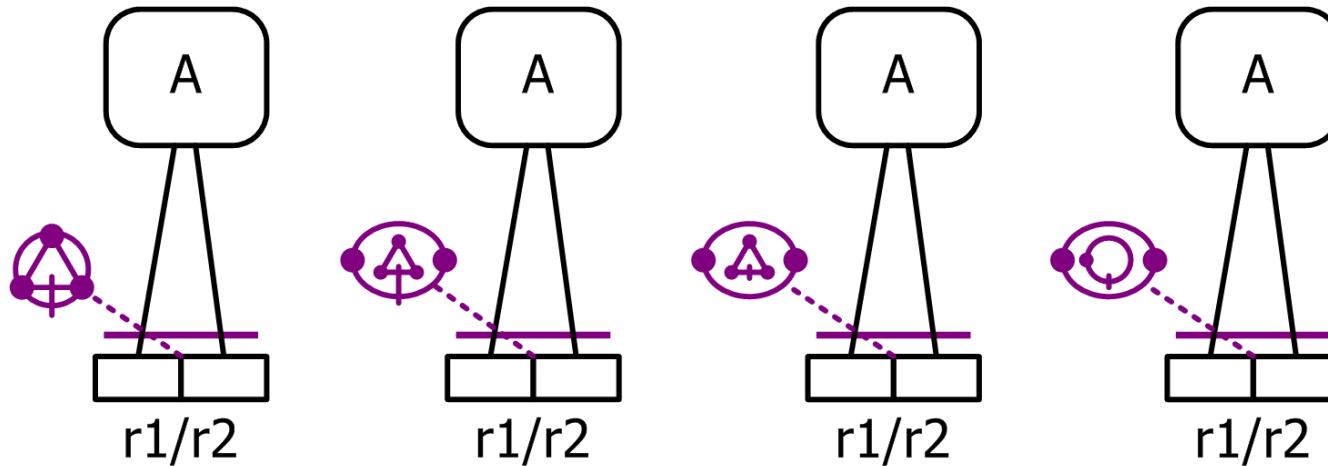
Asyklisk skranke

$(x_1, x_2) \in \text{pop}(r1, r2) \wedge \dots \wedge (x_{n-1}, x_n) \in \text{pop}(r1, r2) \Rightarrow$
 $(x_n, x_1) \notin \text{pop}(r1, r2)$

r1	r2
a	b
b	c
c	d
b	a
e	a
c	b
d	a
d	b
d	c

Kombinerte ringskranker

asyklisk og
intransitiv

symmetrisk og
intransitiv

asymmetrisk
og intransitiv

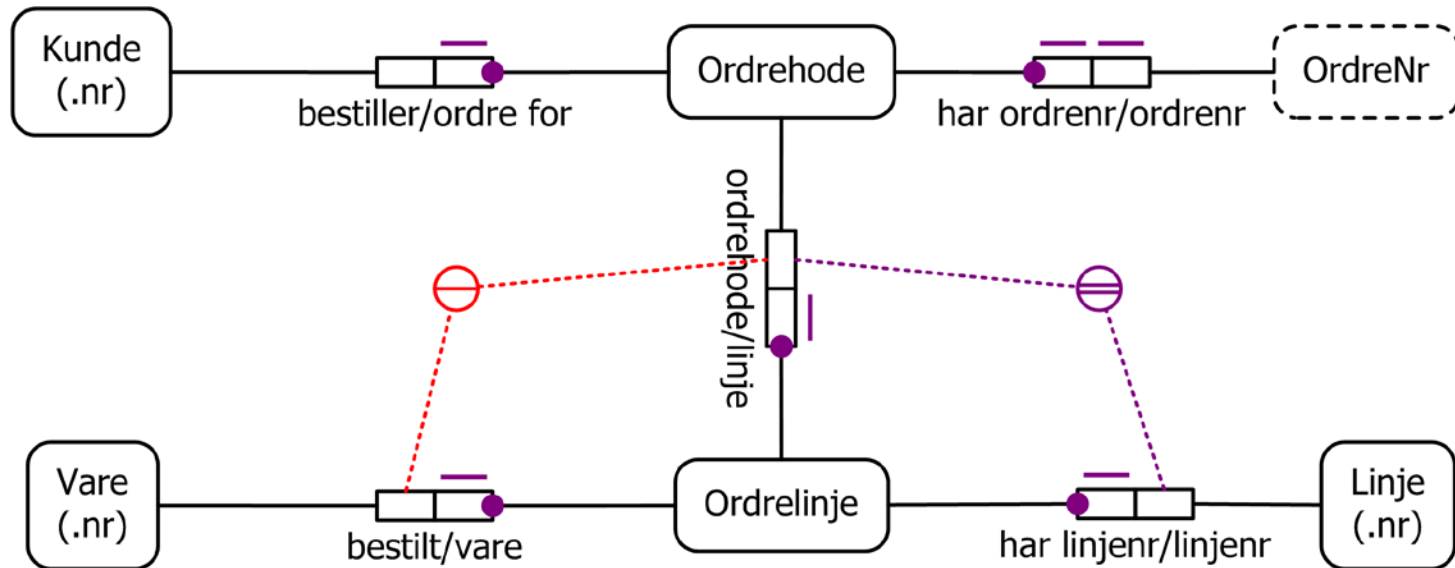
symmetrisk og
irrefleksiv

Informasjonsmodellklisjéer

Standardkonstruksjon som går igjen i modeller uavhengig av interesseområde

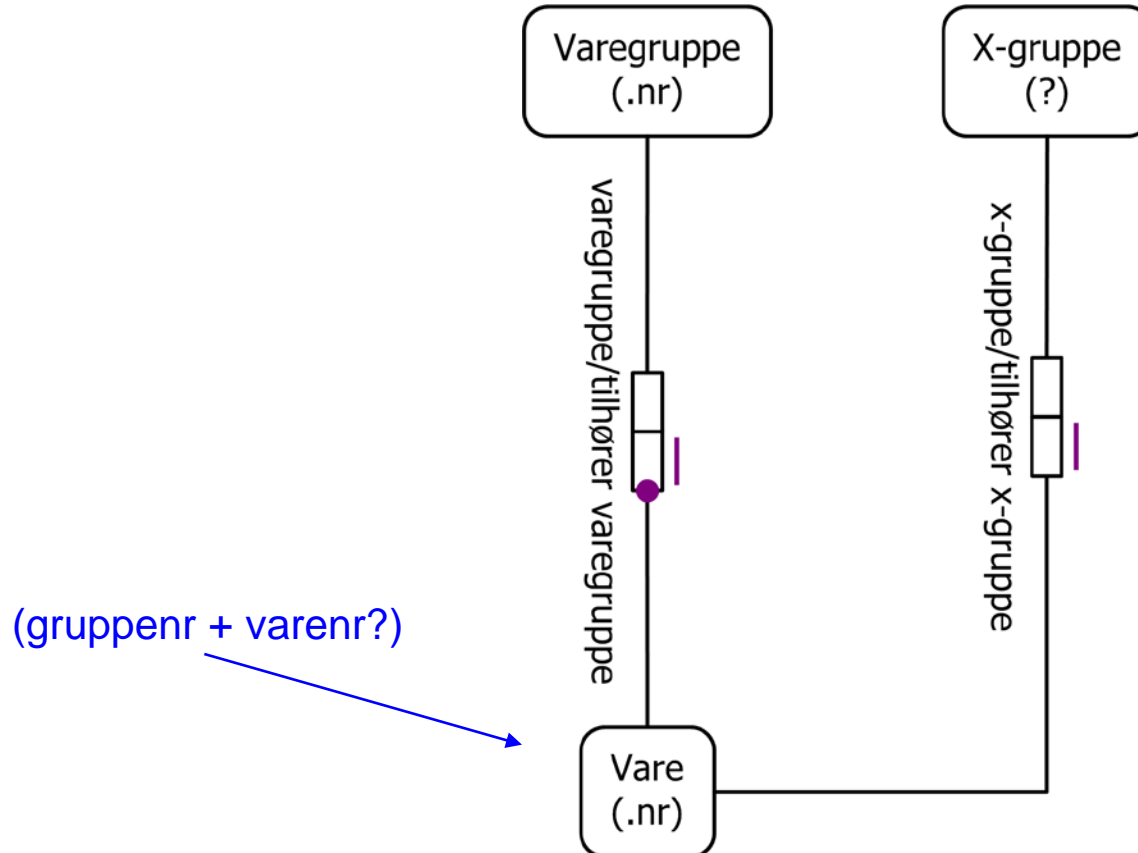
- Hode/linje-klisjéen
- Gruppeklisjéen
- Standard-med-unntak-klisjéen
- Beholdningsklisjéen
- Plasseringsklisjéen
- Hierarkiklisjéen
- Hierarkisk referansemåte
- Erstatningsklisjéen
- "Bill-of-material"-klisjéen
- Individualiseringsklisjéen
- Tidsakseklisjéen
- Frys-klisjéen

Hode-linje-klisjéen

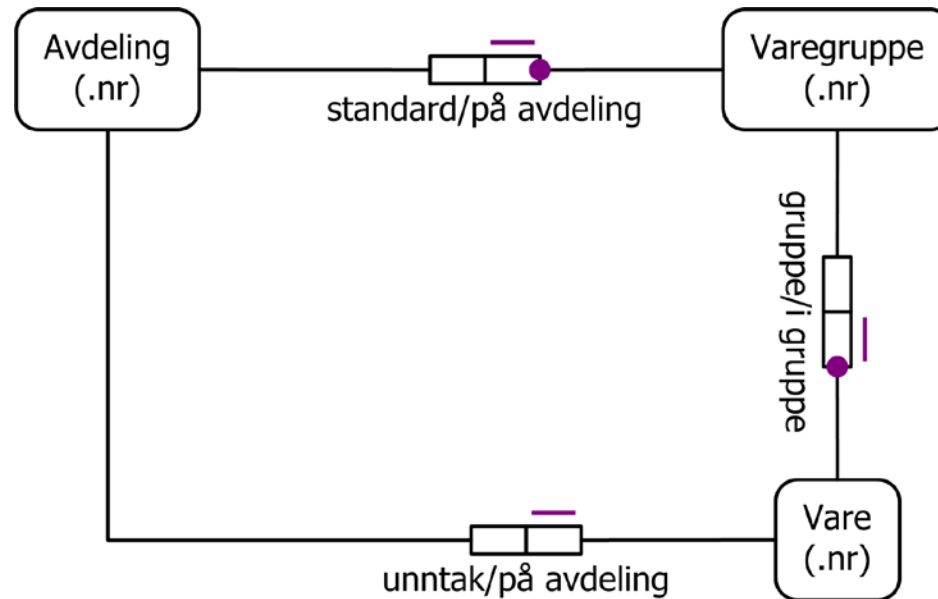

Ekstern entydighet på bestilt/ordrehode dersom en vare ikke får gjentas på flere ordrelinjer innen en ordre

Gruppekisjéén

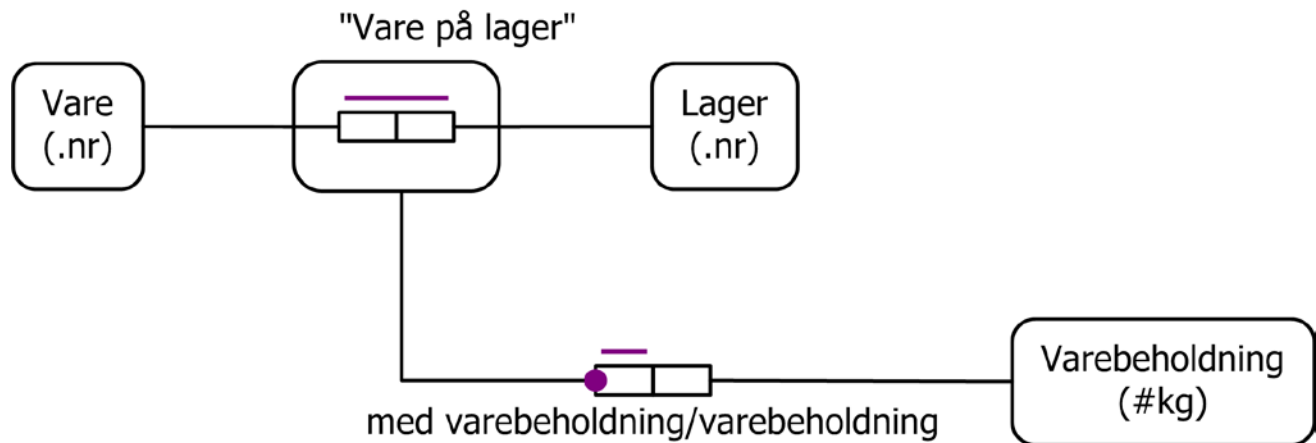

Standard-med-unntak-klisjéen

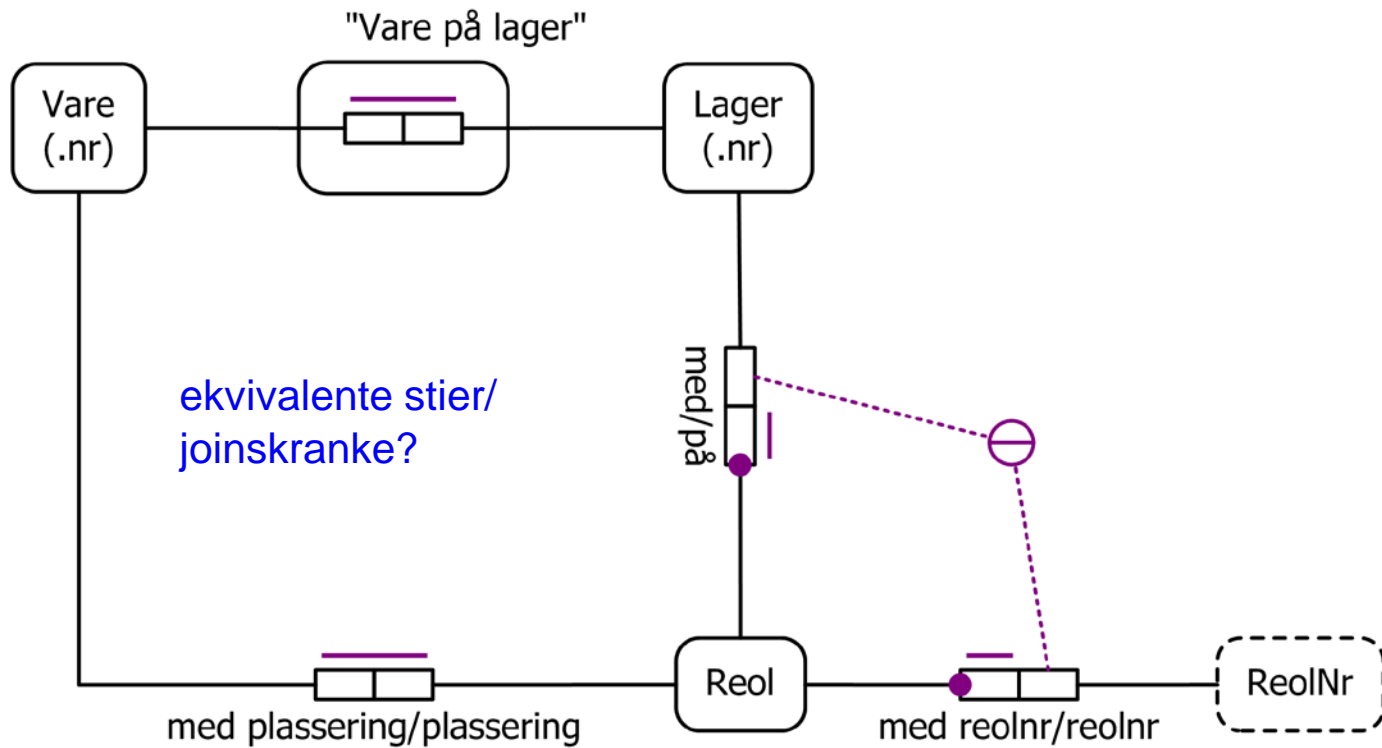
For å finne hvilken avdeling som har ansvar for en vare, sjekker man først om varen har en unntaksrelasjon

Beholdningsklisjéen

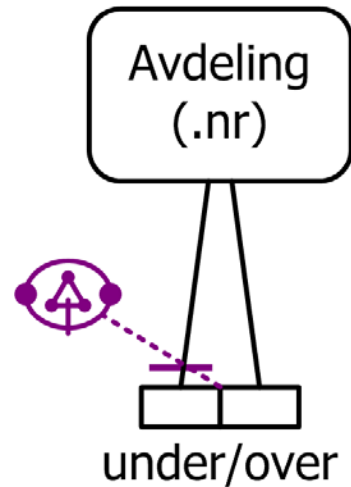

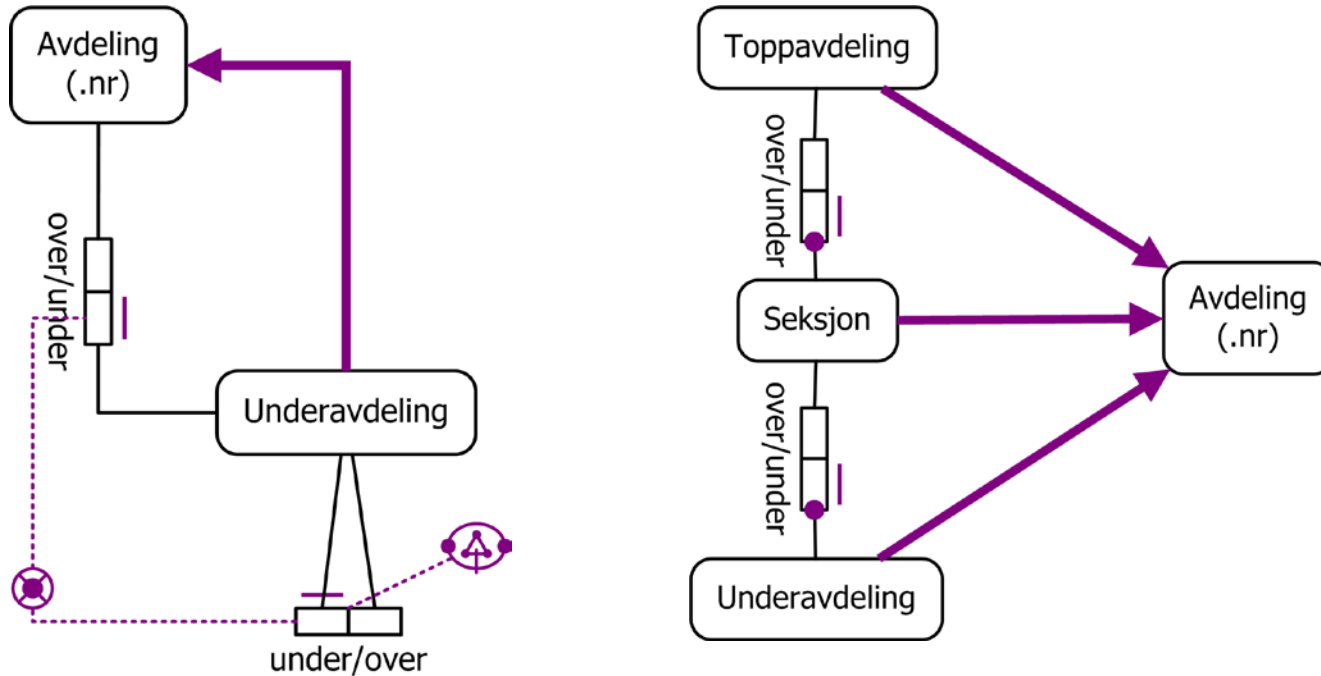
Plasseringsklisjéen

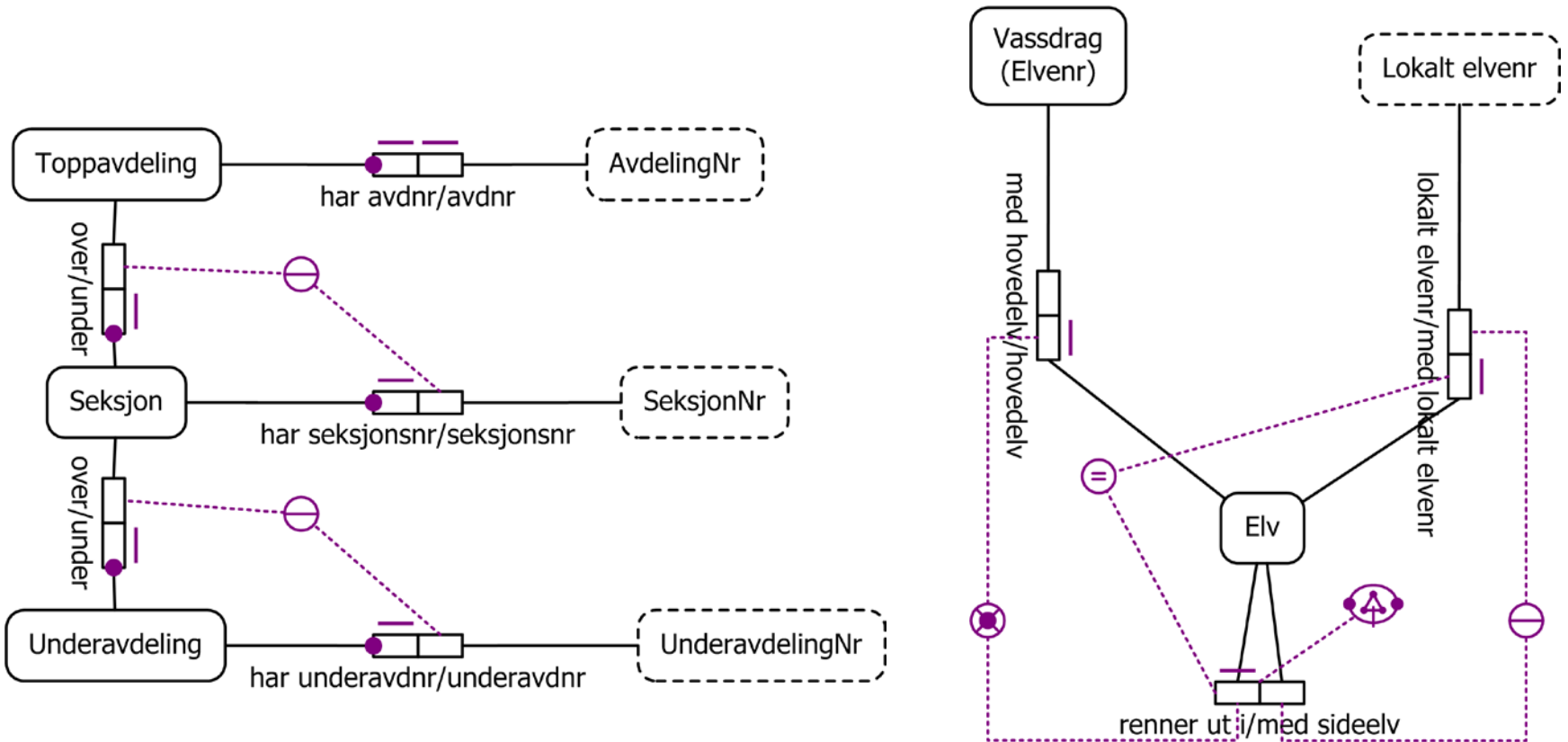
Hierarkiklisjéen enkel variant

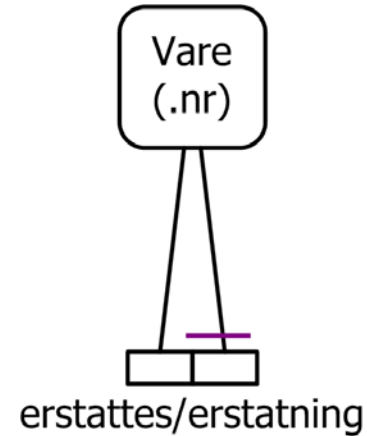
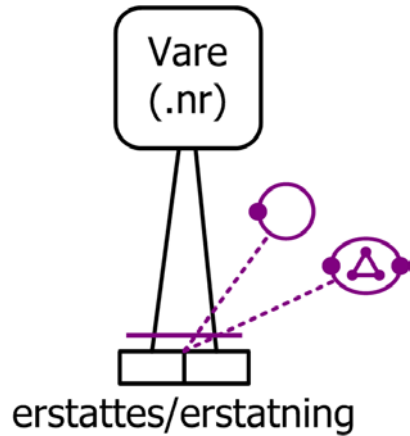
Hierarkiklisjéén spesielle varianter

Hierarkisk referanse måte

Erstatningsklisjéén

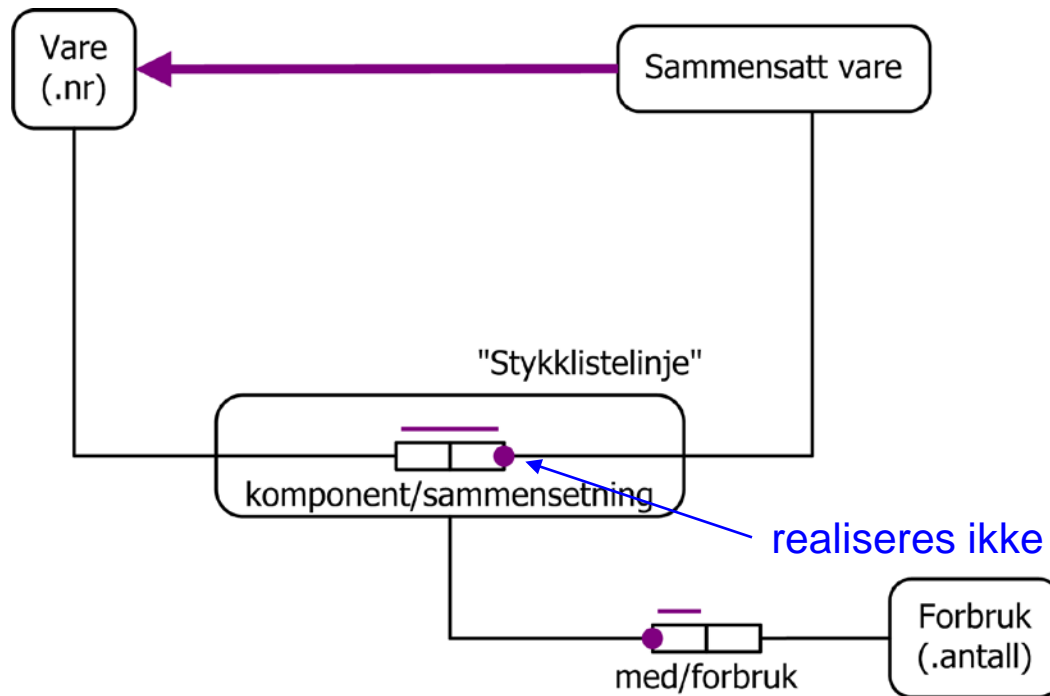

erstatte	erstatning
v1	v1
v2	v2
v3	v3
v1	v2
v2	v1
v1	v3
v3	v1
v2	v3
v3	v1

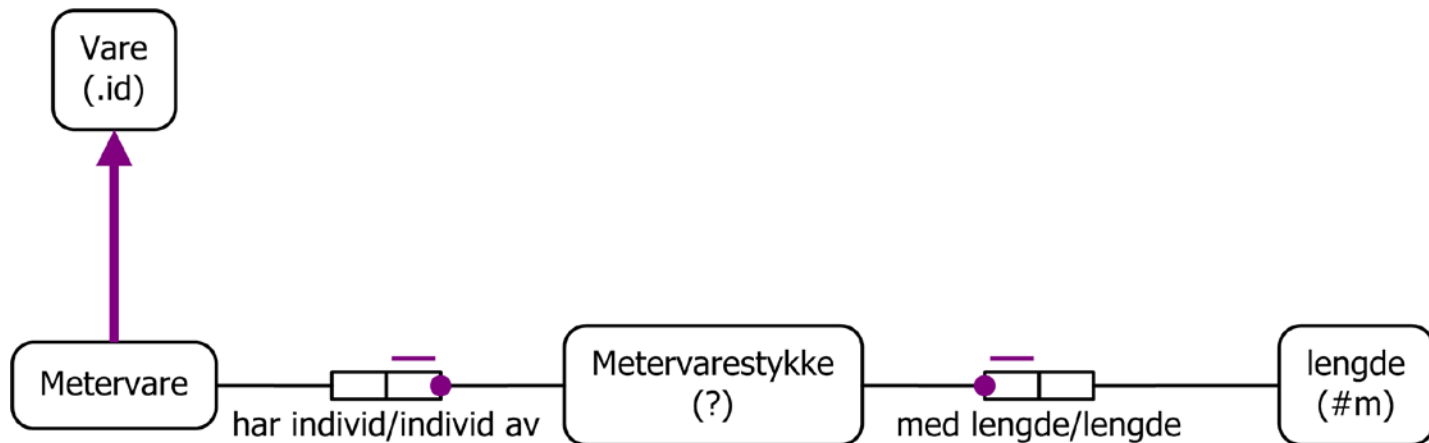
erstatte	erstatning
v1	v2
v1	v3

familjeløsningen

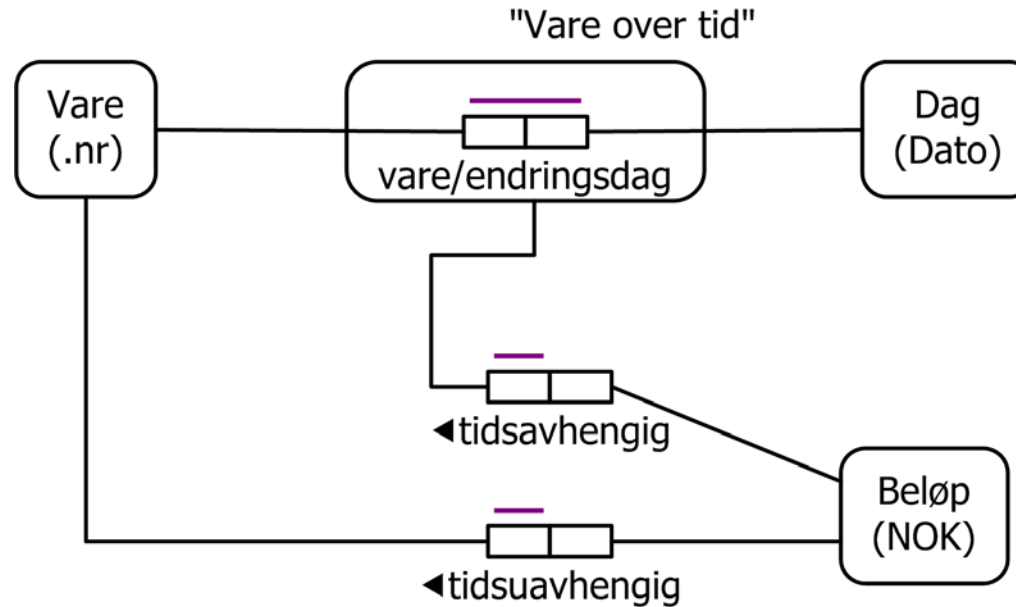
"Bill-of-material"-klisjéen

Individualiseringsklisjéen

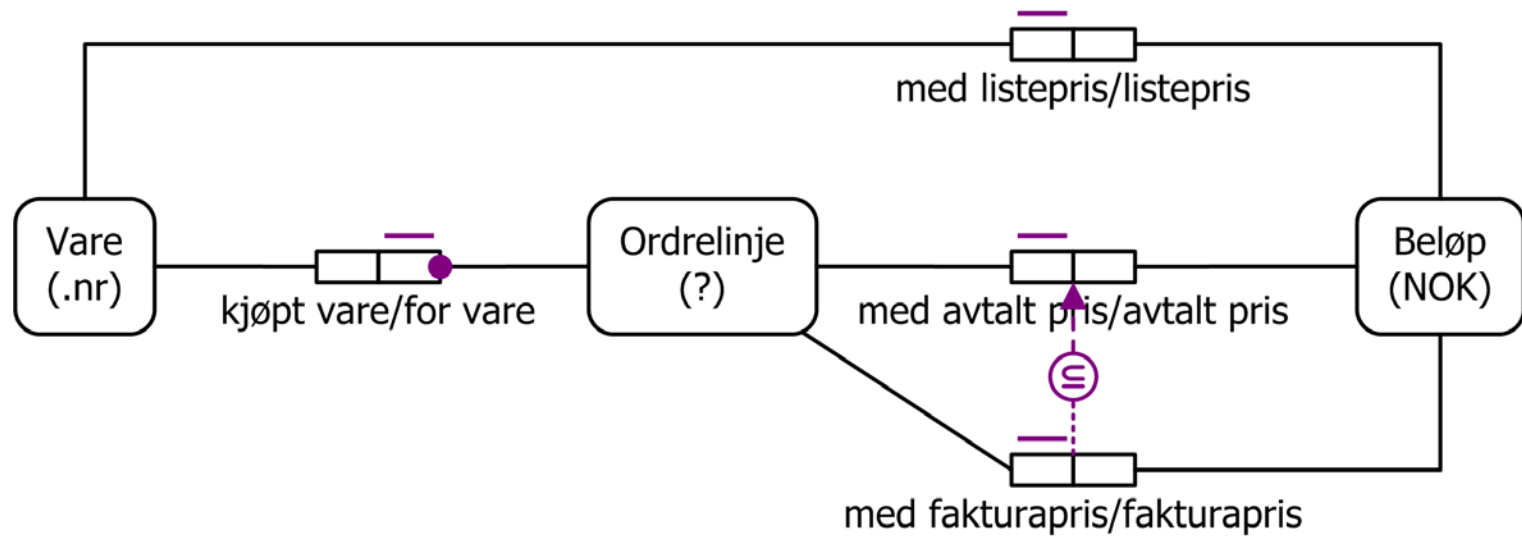

Tidsakseklsjéén

Frys-klisjéén

Tommelfingerregler

- Vær skeptisk overfor «mange-til-mange» (lange piler) og «en-til-en» (to korte piler)
- Total rolle står vanligvis på samme side som entydighetsskranken
- Entydighetsskranken omfatter sjelden mål, vekt, antall o.l.
- Entydighetsskranken omfatter (nesten) aldri to tidspunkter
- Manglende total rolle kan skjule et underbegrep
- Dersom flere stier fører fra et begrep til et annet, sjekk om det finnes overflødige faktatyper eller om vi har ekvivalente stier/ joinskranker
- Ikke formaliser fritekst det ikke skal søkes i
- Vær skeptisk overfor begrepsdannelser og underbegreper uten grupperende roller

Tommelfingerregler (forts.)

- Roller som spilles av begrepsdannelser har som oftest en entydighetsskranke (intern eller ekstern)
- Bruk standardiserte referansemåter hvis de finnes
- Dersom to begreper har samme referansemåte, bør de sannsynligvis tilhøre samme underbegrepsfamilie
- Ikke baser informasjonsbærende referansemåter på ustabile fakta
- Gjør informasjonsmodellen robust mot forretningsmessige og politiske endringer (av forretningsreglene i interesseområdet)
- Et begrep som blir til et referanseskjema man ønsker å (men ikke må) beholde, mangler trolig en faktatype (f.eks. til en kodeforklaring)